

به نام خداوند جان و خرد			
سؤال امتحان درس : فارسی ۳	رشته: کلیه رشته‌ها	ساعت شروع:	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
نام و نام خانوادگی:	پایه تحصیلی: دوازدهم	تاریخ امتحان: ۹۹/۱۰/.....	تعداد صفحه: ۴
دبیرستان جمهوری اسلامی	دی ماه ۹۹	اداره آموزش و پرورش منطقه ۱۹ تهران	

شماره	سوال (پاسخنامه دارد)	بارم
الف	قلمرو زبانی (معنی واژه، املا و دستور)	۷
	معنی واژه (۱/۵ نمره)	
۱	معنی واژگان مشخص شده زیر را بنویسید. الف) چشمه آب سردی که در <u>تموز</u> سوزان کویر از دل یخچالی بزرگ بیرون می‌آید. ب) دست <u>انابت</u> به امید اجابت به درگاه حق جل و علا بردارد. پ) حسن بر خوبان <u>گرامت</u> می‌کند ت) بگرایی چو <u>اژدهای گریزه</u>	۱
۲	یکی از واژگان درون کمانک را برای هر یک از مفاهیم و معانی آمده، برگزینید. الف) دارای نشانه <u>پیمابری</u> : (وسیم، قسیم، جسیم) ب) بنایی با سقف گنبدی یا به شکل هرم: (رواق، غرفه، طاق) درست‌نویسی و املا (۱/۵ نمره)	۰/۵
۳	املای درست واژه داخل کمانک را، انتخاب کنید. الف) شَفِیعی نَبیی کرییم ب) ما را از زندان شهر به میهن آزاد و دامن گسترمان، کویر می‌برد. (غربت / قربت) (متاع / مطاع)	۰/۵
۴	دو مورد نادرستی املایی را در گروه کلمات زیر، بیابید و درست آن‌ها را بنویسید. «بهر مکاشفت - مار غاشیه - ارغند و قهرآلود - داروغه و نگهبان - مسطور و پوشیده - برخاستن پیامبران»	۰/۵
۵	در هر یک از عبارات‌های آمده، یک نادرستی املایی وجود دارد، شکل درست آن‌ها را بنویسید. الف) عشق، بنده را به خدا رساند؛ پس عشق، فرزند راه آمد. ب) دشمن با استقرار صلاح‌های زیادی قلّه را در دست داشت. دستور (۴ نمره)	۰/۵
۶	در عبارت زیر کدام جمله به صورت «نهاد + مفعول + مسند + فعل» آمده است؟ «محبت چون به غایت رسد، آن را عشق خوانند و عشق خاص‌تر از محبت است.»	۰/۲۵
۷	رابطه معنایی میان جفت واژه‌ها در کدام گزینه «ترادف» است؟ الف) طیلسان و جامه ب) کریم و لثیم پ) طرف و کناره ت) شمع و پروانه	۰/۲۵
۸	وابسته و وابسته در کدام گزینه تماما «صفت مضاف الیه» است؟ الف) کلاس ششم ابتدایی - کلاس ششم دبستان ب) یک پاکت کهنه - بانک اعتبارات ایران پ) دوران حکومت سرهنگ‌ها - چسباندن در پاکت ت) تالیف آن کتاب - مجموعه مقالات فرهنگی	۰/۲۵
۹	نوع «را» در کدام گزینه مفعول است؟ الف) در پیشگاه اهل خرد نیست محترم هر کس که فکر جامعه را محترم نداشت ب) سر من از ناله من دور نیست لیک چشم و گوش را آن نور نیست	۰/۲۵
	ادامه سوالات در صفحه دوم	

به نام خداوند جان و خرد			
سؤال امتحان درس: فارسی ۳	رشته: کلیه رشته‌ها	ساعت شروع:	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
نام و نام خانوادگی:	پایه تحصیلی: دوازدهم	تاریخ امتحان: ۹۹/۱۰/.....	تعداد صفحه: ۴
دبیرستان جمهوری اسلامی	دی ماه ۹۹	اداره آموزش و پرورش منطقه ۱۹ تهران	

۱۰	حذف و نوع آن را در عبارت زیر، مشخص کنید. « همین که می‌خواهیم اولین مین را برداریم، ناگهان "خر" سرش را بالا می‌گیرد و با صدای بلند شروع به عرعر می‌کند. ای لعنت بر دهانی که بی‌موقع باز شود! »	۰/۵										
۱۱	«وابسته و وابسته» را در گروه اسمی زیر مشخص کنید، و نوع آن را بنویسید. سی و پنج فرسنگ راه بین سیرجان و کرمان را دو شبه با کامیون طی کردیم.	۰/۵										
۱۲	نقش دستوری کلمات مشخص شده را بنویسید. الف) تو نمایندهٔ فضلی تو سزاوار ثنایی ب) تا من تا بگیرمتان به زمین افتاده بودید.	۰/۵										
۱۳	نوع «وابسته‌های پسین» را در مصراع دوم بیت زیر، مشخص کنید. « بهار آمده با کاروان لاله به باغ به دشت زاله، گل نودمیده می‌آید »	۰/۵										
۱۴	فعال‌های مشخص شده را از نظر کاربرد معنایی بررسی کنید. الف) شاخه‌های ما به آفتاب می‌رسد / ما دوباره سبز می‌شویم ب) گفت: « نزدیک است والی را سرای آن جا شویم »	۰/۵										
۱۵	بیت زیر را که به شیوهٔ بلاغی سروده شده است، به یک جملهٔ عادی برگردانید. « چون گشت زمین ز جور گردون سرد و سیه و خموش و آوند »	۰/۵										
ب	قلمرو ادبی (آرایه‌های ادبی و تاریخ ادبیات و حفظ شعر)	۵										
	آرایه های ادبی (۲/۵ نمره)											
۱۶	هر یک از ابیات گروه «الف» با کدام آرایهٔ گروه «ب» ارتباط دارد؟ (در گروه «ب» یک مورد اضافه است). <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th>الف</th> <th>ب</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>الف) مستمع صاحب سخن را بر سر کار آورد غنچهٔ خاموش، بلبل را به گفتار آورد</td> <td>حسن تعلیل</td> </tr> <tr> <td>ب) تا چشم بشر نبیندت روی بنهفته به ابر چهر دل بند</td> <td>اسلوب معادله</td> </tr> <tr> <td>پ) زمانه گر بزند آتشم به خرمن عمر بگو بسوز که بر من به برگ کاهی نیست</td> <td>تلمیح</td> </tr> <tr> <td></td> <td>تشبیه</td> </tr> </tbody> </table>	الف	ب	الف) مستمع صاحب سخن را بر سر کار آورد غنچهٔ خاموش، بلبل را به گفتار آورد	حسن تعلیل	ب) تا چشم بشر نبیندت روی بنهفته به ابر چهر دل بند	اسلوب معادله	پ) زمانه گر بزند آتشم به خرمن عمر بگو بسوز که بر من به برگ کاهی نیست	تلمیح		تشبیه	۰/۲۵
الف	ب											
الف) مستمع صاحب سخن را بر سر کار آورد غنچهٔ خاموش، بلبل را به گفتار آورد	حسن تعلیل											
ب) تا چشم بشر نبیندت روی بنهفته به ابر چهر دل بند	اسلوب معادله											
پ) زمانه گر بزند آتشم به خرمن عمر بگو بسوز که بر من به برگ کاهی نیست	تلمیح											
	تشبیه											
۱۷	واژه‌های مشخص شده، نماد چه مفاهیمی هستند؟ الف) ای مرغ سحر عشق ز پروانه بیاموز ب) بشنو از نی چون حکایت می‌کند	۰/۵										
۱۸	آرایهٔ ادبی «تشخیص» در کدام بیت به کار رفته است؟ الف) خاکی است که رنگین شده از خون ضعیفان این ملک که بغداد و ری اش نام نهادند ب) گفتم: « به روزگاران مهری نشسته » گفتم: بیرون نمی‌توان کرد حتی به روزگاران	۰/۲۵										
۱۹	« مشبه به » را در تشبیه مشخص شدهٔ مصراع زیر، مشخص کنید. آتش عشق است کاندرا می فتاد	۰/۲۵										
	« ادامهٔ سوالات در صفحهٔ سوم »											

به نام خداوند جان و خرد			
سؤال امتحان درس: فارسی ۳	رشته: کلیه رشته‌ها	ساعت شروع:	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
نام و نام خانوادگی:	پایه تحصیلی: دوازدهم	تاریخ امتحان: ۹۹/۱۰/.....	تعداد صفحه: ۴
دبیرستان جمهوری اسلامی	دی ماه ۹۹	اداره آموزش و پرورش منطقه ۱۹ تهران	

۲۰	تفاوت معنایی واژه « پرده » در بیت « نی حریف هر که از یاری برید / پرده‌هایش پرده های ما درید » سبب خلق کدام آرایه ادبی شده است؟	۰/۲۵
۲۱	دو بیت زیر از نظر شیوه بیان (جد- طنز) چه وجه اشتراکی با هم دارند؟ با محتسبم عیب مگوئید که او نیز گفت: « نزدیک است والی را سرای، آن جا شویم » گفت: « والی از کجا در خانه خمار نیست؟ »	۰/۵
	تاریخ ادبیات (۱ نمره)	
۲۲	نام پدید آورندگان آثار زیر را بنویسید. الف) تمهیدات ب) مثل درخت در شب باران	۰/۵
۲۳	پاسخ درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) عارف قزوینی و ملک الشعرای بهار از شاعران حوزه ادبیات (پایداری / غنایی) هستند. ب) آثار « بخارای من ایل من » و « کویر » در حوزه مشترک ادبیات (تعلیمی / سفر و زندگی) قرار می گیرند.	۰/۵
	حفظ شعر (۱/۵)	
۲۴	مصراع دوم بیت زیر کدام است؟ ای جویبار جاری! زین سایه برگ مگریز الف) فریادها برانگیخت از سنگ گوهساران ب) کاین گونه فرصت از کف دادند بی شماران	۰/۲۵
۲۵	واژه مناسب بیت زیر را از داخل کمانک انتخاب کنید. دست از مس وجود چو مردان ره بشوی تا عشق بیابی و زر شوی (اکسیر - کیمیای)	۰/۲۵
۲۶	بیت‌های زیر را کامل کنید. الف) ای بی‌خبر بکوش که صاحب خبر شوی ب) تا در زمانه باقی‌ست آواز باد و باران	۱
پ	قلمرو فکری (معنی و مفهوم نظم و نثر و درک مطلب)	۸
	معنی شعر و نثر (۴ نمره)	
۲۷	تو نماینده فضلی تو سزاوار ثنایی	۰/۵
۲۸	وظیفه روزی به خطای منگر نبرد .	۰/۵
۲۹	در این دو شهر تنها یک «سری» زدیم	۰/۵
۳۰	عشق به هر دیده روی ننماید .	۰/۵
۳۱	در غم ما روزها بی‌گاه شد روزها با سوزها همراه شد	۰/۵
۳۲	پامان به ده باز بود و در شهر، دست و پاگیر نشده بودیم.	۰/۷۵
۳۳	با آن که جیب و جام من از مال و می تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت	۰/۷۵
	« ادامه سوالات در صفحه چهارم »	

به نام خداوند جان و خرد			
سؤال امتحان درس: فارسی ۳	رشته: کلیه رشته‌ها	ساعت شروع:	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
نام و نام خانوادگی:	پایه تحصیلی: دوازدهم	تاریخ امتحان: ۹۹/۱۰/...	تعداد صفحه: ۴
دبیرستان جمهوری اسلامی	دی ماه ۹۹	اداره آموزش و پرورش منطقه ۱۹ تهران	

	درک مطلب (۴ نمره)	
۰/۵	سفرارش و تأکید شاعر در مصراع دوم بیت « برگش ز سر این سپید معجر / بنشین به یکی کبـود اورند» بر چیست؟	۳۴
۰/۵	مقصود نویسنده از عبارت زیر چیست؟ چه خوش گفته اند که «امپراتوری‌های بزرگ هم مانند آدم‌های ثروتمند، معمولاً از سوء هاضمه می‌میرند.»	۳۵
۰/۵	دربارهٔ ارتباط معنایی بیت «می‌تواند حلقه بر در زد حریم حس را / در رگ جان، هر که را چون زلف، پیچ و تاب است» با متن زیر از «سهروردی»، توضیح دهید. «... و به حسن که مطلوب همه است دشوار می‌توان رسیدن؛ زیرا که وصول به حسن، ممکن نشود الا به واسطه عشق و عشق هر کسی را به خود راه نهد و به همه جایی ماوا نکند.»	۳۶
۰/۵	مفهوم مشترک دو بیت زیر را بنویسید. در ره عشق نشد کس به یقین محرم راز هر کسی از ظنّ خود شد یار من هر کسی بر حسب فکر گمانی دارد از درون من نجست اسرار من	۳۷
۰/۵	در بیت «گفت: آگه نیستی کز سر درافتاد کلاه/ گفت: در سر عقل باید بی کلاهی عار نیست!» بر چه موضوعی تأکید شده است؟	۳۸
۰/۵	عبارت درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) بیت «در کفها کاسهٔ زیبایی / بر لبها تلخی دانایی / شهر تو جای دگر / ره می‌بر تا پای دگر» بر (تقابل عقل و احساس / خوش‌گذرانی در دنیا) تأکید دارد. ب) «گر کسی وصف او زمن پرسد / بی‌دل از بی‌نشان چه گوید باز» بر (وصف ناپذیر بودن پروردگار / عشق خداوند به بنده) تأکید دارد.	۳۹
۱	هر یک از مفاهیم، (اشتیاق پایان ناپذیر عاشق - بازگشت به اصل - ناتوانی بندگان از شکر‌گزاری خدا - از دست دادن اختیار با دیدهٔ جلوهٔ یار) با کدام یک از بیت‌های زیر ارتباط دارد؟ (یک بیت اضافی است). الف) هیچ نقّاشت نمی‌بیند که نقشی برکشد ب) از دست و زبـان که برآید پ) هر که جز ماهی ز آبش سیر شد ت) هر کسی کاو دور مانند از اصل خویش ث) در عالم پیر هر کجا بُرنایی است و آن که دید از حیرتش کِلک از بنان افکنده‌ای کز عهدهٔ شکرش بـه درآید هر که بی‌روزی است روزش دیر شد باز جوید روزگار وصل خویش خوش باادا که عشق خوش سودایی است	۴۰
۲۰	جمع نمرات	«همواره موفق باشید و سرفراز»